

HARVIALAN KARTANON HEVOSPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN

Tradenomin tutkinnon opinnäytetyö

Hevosalan liiketoiminnan koulutus

Syksy 2023

Minna Svartsjö

Koulutuksen nimi
Tekijä Minna Svartsjö
Työn nimi Harvialan kartanon hevospalveluiden kehittäminen
Ohjaaja Vesa Tuomela

Tiivistelmä
Vuosi 2023

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia, millaisia hevosalaan liittyviä liiketoimintamahdollisuuksia toimeksiantajan on mahdollista kehittää jo aiemmin hankkimalleen alueelle. Hevosalan liiketoimintaan valmiiksi soveltuvia rakennuksia ei toimipaikassa vielä ole, joten kyse oli ennalta suoritettavasta kartoituksesta ennen uudisrakentamisen aloittamista. Koska toimeksiantajan tarkoituksena on vuokrata osa liiketoiminnan tiloista yhteistyöyrittäjille, olennainen osa kehittämissuunnitelmaa oli selvittää myös alueen hevosalan ammattilaisten nykytilannetta.

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Janakkalassa sijaitseva Harvialan kartano, joten opinnäytetyö oli käytännönläheinen sekä työelämälähtöinen tutkimus. Työ koostui tietoperustasta, kyselyn laatimisesta sekä vastausten analysoinnista. Pyrkimyksenä oli saada kattava käsitys alueen hevosenomistajien asiakasprofiilista, alueelta mahdollisesti puuttuvista hevosalan palveluista sekä hevosenomistajien määrittelemistä laatuksiteereistä.

Aineistonkeruun pohjana toiminut kysely laadittiin kvantitatiivisten sekä kvalitatiivisten kysymysten yhdistelmänä. Kysely laadittiin Webropol-työkalun avulla jakaen julkista linkkiä Facebookin kautta. Vastauksia saatiin määräajassa 104 kappaletta, pääosin toimeksiantajan toimipaikan lähiympäristöstä.

Tulosten perusteella laadittiin asiakasprofiili, joka osaltaan on avuksi liitännäispalveluiden kehittämisessä etenkin, kun siihen lisätään ydinpalvelun muotoilun tueksi kuvaus, mitä seikkoja kuluttajat arvostavat. Kyselyn avulla saatiin kattavasti tietoa hevosenomistajan näkökulmasta siitä, millainen on hyvä täysihoitopalvelu ja mitä lisäpalveluja hevosenomistajat kaipaavat.

Kyselyn perusteella voitiin todeta, että alueelle kaivataan ratsastushallia sekä täysihoitopalvelun ostavien käyttöön, että ulkopuolisille vuokrattavaksi. Maneesin vuokraustoiminnot jakautuvat yksityisten harrastajien tarpeisiin sekä valmennusten ja kilpailuiden järjestämiseen. Myös maneesin yhteyteen rakennettava talli kiinnostaa alueen hevosenomistajia. Haasteena tulee olemaan palvelun hinnoittelu ja kannattavuus, sillä kyselyn perusteella hevosharrastukseen kuukausittain käytettävä summa asettaa omat rajoituksensa.

Tuloksista nousee esiin hevosenomistajien kiinnostus hevosen laadukkaan elämän järjestämiseen aivan perushoidosta lähtien. Oman hevosen hyvinvointia sekä harrastuksen mielekkyyttä halutaan tukea hankkimalla erilaisia palveluita, kuten kiireettömiä eläinlääkärin tutkimuksia, hevoshierontaa sekä muita kuntoutuspalveluita. Työn pohjalta on muodostettavissa käsitys, millaisia palvelupaketteja on mahdollista muotoilla sitten, kun tarvittavat tilat on rakennettu ja liiketoiminta voidaan aloittaa.

Avainsanat Asiakaslähtöisyys, liikeidea, hevostalous
Sivut 28 sivua ja liitteitä 2 sivua

This thesis purposed to survey for the horse industry business models to generate the case of Harvialan kartano. Currently, there are no facilities yet. So, business ideas had to reserach before starting. The client intends to lease part of the business premises to cooperative entrepreneurs. An essential part of the development plan was also to find out the current situation of horse industry professionals in this region.

The client in this thesis was Harvialan kartano, which located at Janakkala. The project was a practical and working-life-oriented survey. Work aimed at a Webropol survey and analyzing the answers. The purpose was to get a comprehensive understanding of the customer profile of the horse owners in this region, the services in the horse industry that may be missing in the area, and the quality criteria defined by the horse owners.

The survey that served as the basis for the data collection has elaborated as a combination of quantitative and qualitative questions. The survey has prepared using the Webropol tool and sharing a public link on Facebook. The investigation got 104 responses within the deadline, mainly from the vicinity of the client's district.

After the analysis, a customer profile has defined, which helps developing of ancillary services. Business models advanced using qualitative criteria. The survey provided comprehensive information from the horse owner's point of view about what a good boarding service is like and what additional services horse owners need.

Based on the survey, there is a need for a riding hall for use by those purchasing the full-service and renting to others. The riding hall can rent to private individuals, coaching entrepreneurs, and competition organizers. Horse care-service can offer in a stable deliberated next to the riding hall. Pricing is challenging for the business to be profitable. Because, based on the survey, customers do not spend a lot of money on horse services.

The analysis shows horse owners are interested in offering their horses a quality of life based on good care. People want take care their horses and improve meaningfulness of their hobby. It helps by acquiring various services, such as non-acute veterinary examinations, horse massage, and other rehabilitation services. Based on the work, it is possible to form an idea of what kind of service packages it is possible to design after the necessary premises have built and the business can begin.

Keywords Customer-oriented, business idea, horse industry

Pages 28 pages and appendices 2 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Toimeksiantaja Harvialan kartano	2
2.1	Toimeksiantajan teemahaastattelu	2
2.2	Sijainti ja toimintaympäristö	2
3	Perustietoa hevosen omistamisesta	3
3.1	Hevosen pitopaikan valinta	4
3.1.1	Karsinatalli	4
3.1.2	Pihattotalli	5
3.1.3	Muu talliympäristö	6
3.2	Hevosenpidon liitännäispalvelut	7
3.2.1	Hevosen hyvinvointia tukevat palvelut	7
3.2.2	Muita hevostalouteen kohdistuvia liiketoimintamalleja	8
4	Hevostalous liiketoimintana	9
4.1	Erilaisia hevosalan yrityksiä	9
5	Tutkimusmenetelmät sekä kyselyn toteuttaminen	9
5.1	Tutkimuskysymykset	10
5.1.1	Hevosenomistajan kysymykset	11
5.1.2	Hevosalan ammattilaisten kysymykset	12
5.1.3	Hevosharrastajien kysymykset	12
6	Kyselyn tulokset	13
6.1	Hevosenomistajien osuus ja heidän profiilinsa	13
6.2	Välttämättömät hankinnat	14
6.3	Ei-välttämättömien hankintojen osuus	14
6.4	Hevosharrastukseen käytetty rahamäärä	15
6.5	Talli- tai pihattopaikan valintakriteerit	16
6.5.1	Talliyrittäjä ja mahdollinen henkilökunta	16
6.5.2	Hoidon ja ruokinnan palvelun taso	16
6.5.3	Talliympäristö	17
6.6	Hevosalan ammattilaiset Kanta-Hämeessä ja lähialueilla	18
6.7	Muut hevosharrastajat eli tulevaisuuden asiakkaat	19
6.8	Vastaajien tarpeet koskien hevosalan palveluja alueellaan	19
6.9	Vastaajien asuinpaikka postinumeroalueen perusteella	20
7	Johtopäätökset ja pohdinta	21
7.1	Ehdotus mahdollisesta liiketoimintamallista	23

Lähteet	27
---------------	----

Kuvat, taulukot ja kaavat

Kuva 1. Karsinatalli (Kuva: Minna Svartsjö)	5
---	---

Kuva 2. Pihattotalli (Kuva: Minna Svartsjö)	6
---	---

Kuva 3. Vastaajien toivomia hevosalan liitännäispalveluja.	20
---	----

Kuva 4. Asiakaskohderyhmät. cSchool-työkortti, HAMK.	24
---	----

Liitteet

Liite 1. Opinnäytetyön aineistonhallintasuunnitelma

Liite 2. Opinnäytetyöhön liittyvän kyselyn saatekirje

1 Johdanto

Opinnäytetyön aiheena on Harvialan kartanon hevospalveluiden kehittäminen. Janakkalassa sijaitsevan kartanon alueella on olemassa vanhaa, historiallista rakennuskantaa, mutta nykyisten omistajien suunnitelmissa on rakentaa hevosurheilualueet talleineen ja ratsastushalleineen uudisrakennuksina. Merkittävin kokonaisuus koskee tallin ja maneesin rakentamista sekä niihin liittyvää liiketoimintaa, mutta myös hevosenpitoon olennaisesti liittyviä lisäpalveluita on tarve kehittää.

Opinnäytetyö on työelämälähtöinen ja ajankohtainen, sillä rakentamisen on suunniteltu alkavan tulevan vuoden aikana. Alueella on paljon hevosia sekä hevosenomistajia, mutta myös jo toiminnassa olevia alan yrityksiä. Tällöin on tarpeellista kartoittaa, millä palveluilla uusi hevosalan yritys voi erottua ja millaiseksi sen on mahdollista profiloitua. Tähän liittyy olennaisesti alueella jo toimivien yritysten palveluiden kartoittaminen ja tätä kautta selviää, minkä tyyppisille liitännäispalveluille Kanta-Hämeessä erityisesti olisi kysyntää.

Työ perustuu kyselyyn, joka toteutettiin Webropol-työkalua käyttäen. Linkkiä jaettiin hevosharrastajien ja -ammattilaisten suosimilla sosiaalisen median keskusteluryhmissä sekä opinnäytetyön tekijän omien, valmiiden verkostojen kautta. Kysely kohdennettiin Kanta-Hämeen alueella toimiville, sillä on ajateltu palveluita tarvitsevien sijaitsevan noin sadan kilometrin säteellä Harvialan kartanosta. Pääasiallisena tarkoituksena on selvittää, millaisille palveluille olisi eniten kysyntää.

Toimeksiantajan ei ole tarkoitus toimia kaikissa alueelle rakennettavissa tiloissa yrittäjänä itse, vaan tallia sekä muita valmistuvia tiloja tulnaisiin vuokraamaan muille alan yrittäjille. Tähän perustuen kyselyssä on oma osio hevosalan yrittäjille. Kokonaisuuden kannalta oli hyödyllistä tietää, olisiko alueella alan yrittäjiä vailla sopivia toimitiloja. Näin kysyntä ja tarjonta pääsisivät kohtaamaan myös yrittäjien välillä.

Aineistonkeruutarkoituksessa tehdyn kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa niin talli- ja pihattopaikkojen, kuin liitännäispalvelujenkin tarvetta. Hevosten hyvinvointipalvelut ovat kyselyn keskeinen aihealue kilpaurheilun sekä ratsastuskoulutoimintojen jäädessä tarkoituksella sivurooliin. Tärkeänä taustatietona selvitettiin, millaisia hevosenomistajia alueella asuu ja mikä on heidän tämänhetkinen tilanteensa hevosharrastukseen panostamisen suhteen.

2 Toimeksiantaja Harvialan kartano

Harvialan kartano sijaitsee Harvialan kylässä, Janakkalan kunnassa. Kartano, sekä tilalla toimineen taimitarhan konttori- ja pakkaamorakennukset siirtyvät nykyisille omistajilleen vuonna 2020. Ennen tätä kiinteistökauppaa, vuonna 2015, aluetta koskien on tehty kehittämishanke nimellä ”Harvialan kartano luovan toimialan kulttuurikeskukseksi”.

Kartanon vanhaa, Konttorirakennukseksi kutsuttua ja museoviraston suojeluksessa olevaa rakennusta tullaan remontoimaan sekä hyödyntämään majoitus- ja ravitsemuspalvelun tiloina. Rakennukseen on suunnitelmassa avata kahvila jo vuoden 2024 aikana. 1940-luvulla tuhoutunut ja sen perustuksille 1960-luvulla uudelleen rakennettu päärakennus on yksityiskäytössä. Historiallinen miljöö luo mielenkiintoiset puitteet monenlaiselle toiminnalle, mutta asettaa myös rajoitteita olemassa olevien rakennusten korjaustoimenpiteiden suhteen.

Alueelle tulee tämänhetkisen suunnitelman mukaan rakentumaan talli ja pihatto, jotka vuokrataan ulkopuoliselle yrittäjälle. Tallin yhteyteen rakentuu maneesi, joka tulisi toimimaan pääosin ratsastushallina, mutta sen suunnittelussa tullaan ottamaan huomioon myös monipuoliset käyttömahdollisuudet esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä. Suunnitelmissa on yhdistää kokonaisuuteen myös liiketiloja vuokratyötyöhön. Alueelle tarvitaan luonnollisesti myös pysäköintialueita palveluiden käyttäjille sekä tapahtumissa vieraileville.

2.1 Toimeksiantajan teemahaastattelu

Toimeksiantajan teemahaastattelu suoritettiin 16. lokakuuta paikan päällä Harvialan kartanossa. Tätä ennen opinnäytetyön tekijällä oli mahdollista tutustua ympäristöön sekä rakennuksiin ulkoapäin. Haastattelussa kävi ilmi monenlaiset suunnitelmat kartanon alueen kehittämistä koskien sekä käytiin läpi Kanta-Hämeessä jo toimivia hevosalan yrityksiä.

2.2 Sijainti ja toimintaympäristö

Harvialan kartano sijaitsee Kanta-Hämeen alueella, hyvien kulkuyhteyksien varrella Janakkalan kunnassa. Alue sijoittuu pääpiirteittäin kahden suuren kaupungin, Helsingin ja Tampereen puoliväliin. Janakkalan asukasluku on reilut 16.000. Janakkalan naapurikaupunki etelän suunnassa on Riihimäki ja pohjoisessa Hämeenlinna. Janakkalassa on kaksi taajamaa, Tervakoski ja asukasluvultaan suurempi Turenki. (Janakkalan kunta, 2023). Harvialan kartanon lähin taajama on Turenki, jonne on noin kuuden kilometrin matka.

(Google, 2023). Vuonna 1989 Janakkalan kunta hankki yhdyskuntarakentamista ajatellen Harvialan alueen. Alue on kaavoitettu lähinnä pientaloasumista varten. (Janakkalan kunta, n.d.). Alueen asemakaavoitus määrittää maankäytön siten, että alueen uusien omistajien aloitteiden mukainen kehittäminen mahdollistetaan, mutta rakennus- ja kulttuurihistoriallisia sekä maisemallisia arvoja vaarantamatta. Kaavaprosessin aloituspäätökseksi on päivätty 29.3.2021. (Janakkalan kunta, 2021).

Alueelta on hyvät yhteydet lähimpään kaupunkiin, Hämeenlinnaan, joka sijaitsee noin kymmenen kilometrin päässä Harvialan kartanosta. (Google, 2023). Kaupungin asukasluku on vuoden 2022 lopussa ollut hiukan yli 68.000. (Hämeenlinnan kaupunki, 2023).

Alueella on runsaasti hevostalleja. Pitopaikkarekisterin mukainen hevospitopaikkojen määrä vuonna 2022 Hämeenlinnan seutukunnassa on 222. (Hevostalous lukuina, 2023). Luvussa on mukana sekä harrastajien hevostalleja että talliyrityksiä, sillä lainsäädäntö velvoittaa ilmoittamaan hevoseläinten pitopaikkoja koskevat tiedot rekisteriin.

3 Perustietoa hevosen omistamisesta

Hevosen voi omistaa yksin tai yhteisomistuksen muodossa. Yhteisomistus muodostuu jo kahdesta omistajasta, mutta niin sanotussa hevoskimpassa voi olla suurikin joukko omistajia. Suurkimpoissa voi olla satoja, joskus jopa tuhat osuutta. (Matkalla hevosen omistajaksi, 2012).

Harrasteratsun voi omistaa yksin tai yhdessä muiden kanssa. Yksin omistettuna hevonen vie paljon aikaa ja rahaa, mutta toisaalta tällöin omistaja saa oikeuden päättää kaikista hevosta koskevista asioista. Harrasteratsun omistamisen kustannukset vaihtelevat sen mukaan, millainen talli on valittu, käydäänkö hevosen kanssa valmennuksissa ja ehkäpä myös kilpailuissa.

Hevosenomistamista vastaava tilanne on hevosen vuokraaminen ylläpitoa vastaan. Toisinaan hevosesta peritään lisäksi vuokraa, mutta harrastetasoisen hevosen vuokraaminen ylläpitoa vastaan on tavallista esimerkiksi hevosenomistajan elämäntilanteen muutosten vuoksi. Ylläpitäjä rinnastuu hevosenomistajaan siten, että hän yleensä vastaa tallipaikan valinnasta sekä hevosen hyvinvointiin liittyvistä hankinnoista aivan kuten rekisteriin merkitty omistaja. Toinen tavallinen harrasteratsun vuokraamistapa koskee vuokrausta osittain, mutta tällöin päätäväältä säilyy omistajalla. Harrasteratsuja vuokrataan pääosin kuluttajalta kuluttajalle.

3.1 Hevosen pitopaikan valinta

Moni haaveilee hevosenpidosta oman kodin pihapiirissä, mutta se on erittäin sitova vaihtoehto. Monelle sopiva vaihtoehto on viedä hevonen täysihoitoon, jolloin palveluntarjoajan puolesta hoidetaan kaikki muu paitsi liikuttaminen ajaen tai ratsain. (Matkalla hevosen omistajaksi, 2012).

Kun hevosenomistaja käyttää hevosta omassa harrastuskäytössään, talli- tai pihattopaikan valinta on tärkeää monesta syystä. Harrastaminen on sujuvaa ja mielekästä, kun talliympäristö soveltuu kuhunkin harrastetarkoitukseen urheilualueidensa sekä sijainnin ja kulkuyhteyksien puolesta. (Suomen Hevosenomistajien keskusliitto, n.d.).

Tallirakennusten ominaisuudet vaihtelevat, mutta kaikkien on täytettävä tietyt tilavaatimukset, jotka ovat luettavissa valtioneuvoston asetuksista. (Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta 588/200).

3.1.1 Karsinatalli

Hevosten pitäminen yksittäiskarsinoissa on suosittua, sillä talli antaa suojaa vaihtuvissa sääolosuhteissa. Karsinatallissa hevosten hoito on mahdollista toteuttaa yksilölliset tarpeet huomioiden. Tämä on miellyttävä ympäristö myös ihmisille, jotka hevosten kanssa toimivat. (Hevostietokeskus, 2023).

Yleinen malli karsinatallin rakennukseen on molemmin puolin käytävää sijaitsevat karsinarivistöt, mutta myös muunlaisia talleja on olemassa. Osa talleista on rakennettu uudisrakennuksina, mutta maassamme on paljon myös halleista sekä karjatilojen rakennuksista tallikäyttöön muutettuja hevostalleja.

Kuva 1. Karsinatalli (Kuva: Minna Svartsjö)

3.1.2 Pihattotalli

Sisäruokintakaudella karsinatallin vaihtoehtona on pihattotalli, joka on kasvattanut suosiotaan viime vuosina luontaisemman ja lajinmukaisen ympäristön vuoksi. Pihatossa hevosella on kuiva makuualusta ja mahdollisuus tuulen- ja sateensuojaan, mutta kuitenkin samalla vapaa ulkoilumahdollisuus. Pihaton eduiksi lasketaan myös joustavampi hevosten hoitorytmi. (Hevostietokeskus, 2015).

Yksi tapa rakentaa pihatto on aktiivipihatto, joka eroaa tavallisesta pihatosta esimerkiksi monipuolisen maaston, virikkeiden sekä suuren tarhaa-alueen suhteen. Aktiivipihatoissa ja virikepihatoissa voi olla myös tavallista enemmän automaatiota, joka mahdollistaa ruokinnan useissa, pienissä erissä.

Kuva 2. Pihattotalli (Kuva: Minna Svartsjö)

3.1.3 Muu talliympäristö

Tallin tai pihatton lisäksi talliympäristö koostuu useista eri rakennuksista. Lantala, kuivikevarasto sekä työväline- ja rehuvarastot sijaitsevat usein tallin välittömässä läheisyydessä, jotta hoitotoimenpiteiden suorittaminen olisi mahdollisimman sujuvaa. Hevosen ulkoilua varten on oltava ainakin turvallisesti aidatut tarhat. Useilla talleilla on myös kesälaitumia, mutta ne voivat sijaita peltojen puuttuessa myös kauempana, tai puuttua kokonaan.

Oli talli sitten karsinatalli tai pihattotalli, sieltä on hyvä löytyä varusteille lämpimät säilytystilat sekä ihmisten sosiaalityilat. Hevosten pesupaikka helpottaa hikisten hevosten pesemistä. Asiakasmäärän suhteutetut pysäköintitilat ovat myös tarpeen, sillä harvalla tallilla pääsee kulkemaan sujuvasti julkisilla kulkuneuvoilla, ilman omaa autoa.

Hevosurheilualueiksi tarvitaan esimerkiksi ratsastuskenttä ja suuremmilla talleilla on yleensä myös maneesi eli ratsastushalli, joka voi olla eristämätön tai lämpöeristetty ja lämmitetty. Maneesi on kallis investointi, joka vaikuttaa yleensä tallipaikan hintaa nostavasti. Useimmilta ratsastustalleilta löytyy myös estekalusto esteratsastuksen harjoittelua varten sekä matalat,

siirrettävät kouluaidat, joilla ratsastusareenasta voidaan rajata oikean muotoinen, kilpailusääntöjen määrittämä alue. Ravitalleilla on usein myös oma pieni harjoitusrata tai niin kutsuttu hiittisuora, jossa voi suorittaa vauhdikasta harjoitusajoa.

Talleilla voi olla käytössään omia maastoreittejä ratsastukseen ja ajamiseen.

Kaupunkitalleilta nämä saattavat puuttua kokonaan. Toisinaan talleilta löytyy erikoisuuksia, esimerkiksi hevostekstiilien pesukone, solarium, kävelytyskone, askellajirata, kahluuallas, uittopaikka, laukkasuora, maastoesterata sekä ihmisten mukavuuksia, kuten kahvio. Nämä voivat olla kilpailuvaltteja, joilla voi erottua muista toimijoista.

3.2 Hevosenpidon liitännäispalvelut

Käyttötarkoituksesta riippumatta jokainen hevonen tarvitsee suojan, sopivaa ravintoa, hammashuollon, loishäädön sekä tarvittavat rokotukset ja kavioiden huollon.

Joskus hevonen tarvitsee eläinlääkärin palveluja myös laajemmin kuin edellä mainittujen perustoimenpiteiden osalta. Tällöin, tapauksesta tai kiireellisyydestä riippuen, eläinlääkäri joko tulee tallille tai hevonen viedään hoidettavaksi hevosklinikalle. Nykyään joillakin eläinlääkäreillä on liikuteltavat kuvantamislaitteet, mutta useimmiten hevonen viedään klinikalle myös röntgenkuvausta varten.

Äkillisiä sairaustapauksia varten hevonen tarvitsee eläinlääkäripalveluja nopeasti. Ellei päivystävää kunnaneläinlääkärinä tavoiteta tai tilanne on vakava, hevonen saatetaan joutua kuljettamaan päivystävään hevossairaalaan.

Kavioiden hoito tarkoittaa vuolua ja kengitystä, joka tapahtuu tavallisimmin 4–8 viikon välein. (Hevosenomistajan opas, 2015). Kengityksen suorittaa tavallisimmin ammattitaitoinen kengittäjä tai kengitysseppä. Kengitys onkin yksi tavallisimmista hevoselle ostettavista palveluista.

3.2.1 Hevosen hyvinvointia tukevat palvelut

Hevosen perushoidon lisäksi sen hyvinvointia voidaan tukea tarpeen mukaan erilaisin keinoin. Tavallisimpiin lukeutuu hieronta, mutta myös fysioterapia voi tulla kysymykseen. Hevoshierojat ja fysioterapeutit eivät tavallisesti omaa kiinteitä toimitiloja, sillä heidän on

helppo kulkea talleilla hevosten luona. Muita hevostuntoutuksen muotoja ovat esimerkiksi kävelyttäminen kävelymatolla tai vesialtaassa, laserkäsittely sekä huippukylmähoidot.

Hevosen hyvinvoinnin kannalta varusteiden oikea sovitus on tärkeää. Etenkin sopimaton satula voi aiheuttaa hevoselle terveydellisiä ongelmia. Ellei hevosenomistajalla ole riittävästi kokemusta satulan sovittamisesta, hän voi ostaa palvelun asiantuntijalta. Toisinaan satulansovittajilla on käytettävissään myös teknisiä apuvälineitä, kuten lämpökameroita. Satulan istuvuuteen voidaan toisinaan vaikuttaa muokkaamalla toppauksia tai joissakin satulamalleissa myös rungon leveyttä. Näitä palveluja tarjoavat satulasepät, jotka myös korjaavat rikkoutuneita varusteita.

3.2.2 Muita hevostalouteen kohdistuvia liiketoimintamalleja

Hevosten varusteisiin kohdistuvia palveluja ovat myös loimien pesulapalvelut, sillä hevosten loimet ovat suurikokoisia ja yleensä liian likaisia ja painavia kotitalouksien pyykinpesukoneissa pestäväksi. Hevosenomistaja tavallisesti joko vie likaiset loimet loimipesulaan, tai pesulayrittäjä voi tarjota likaisille loimille myös noutopalvelua, sekä puhtaiden loimien kuljetusta takaisin talleille. Loimet rikkoutuvat käytössä melko helposti, joten pesulapalvelun ohessa loimille saatetaan lisäpalveluna tarjota korjausta.

Hevosenomistaja tarvitsee toisinaan myös muiden varusteiden korjauspalvelua, sillä laadukkaat varusteet ovat kalliita ja sen vuoksi korjauttaminen voi olla kannattavaa. Korjaaminen tai korjauttaminen on lisäksi ekologinen valinta.

Varusteiden hinnakkuuden vuoksi niitä hankitaan myös käytettyinä. Erityisesti kalliimmat varusteet, kuten satulat, vaihtavat omistajaa yksityishenkilöiden välisten kauppajen ohella myös yrittäjien toimesta.

Hevosten perusrehuja hankitaan suoraan tuottajilta, mutta myös hevostarvike- sekä maatalousmyymälöiden kautta. Rehujen tuotanto, kuljetus, myynti sekä mahdollinen maahantuonti tuovat lisää työpaikkoja hevostalouteen, vaikkei niitä suoraan mielletä hevosalan toimintamuodoiksi.

Hevosen kuljettamiseen tarvitaan erityistä kuljetuskalustoa. Jos hevosenomistaja ei koe tarpeelliseksi hankkia hinnakkaita ja mahdollisesti harvoin tarvitsemiaan kuljetusvälineitä omaksi, hän käyttää joko kaluston vuokrauspalvelua tai ammattitaitoisen hevoskuljettajan palveluksia.

4 Hevostalous liiketoimintana

Hevostalous on Suomessa merkittävä toimiala. Hevostalous lukuina 2022 –koosteen mukaan hevosia on maassamme noin 72.000. Hevosalan yrityksiä on yhteensä noin 3.000. Luvussa on mukana koko- sekä osa-aikaisesti toimivia yrityksiä. (Hippolis, 2023).

Hevosalan yrityksille ei ole omaa rekisteriä, mikä on yksi syy siihen, ettei alan työllistävyyydestä ole tarkkoja lukuja. (Hevosala työllistää yhtä paljon kuin Lapin matkailu, 2022).

Hevosalan yritykset ovat maassamme pienyrityksiä. Palkattua työvoimaa on vain joka neljännellä yrityksellä, mutta suurimmissa yrityksissä työntekijöitä voi olla jopa kymmenen. Hevosyritysten liikevaihtoon vaikuttavat maantieteellinen sijainti, toiminnan laajuus sekä toimintamuoto. (Hippolis, 2014).

4.1 Erilaisia hevosalan yrityksiä

Hevosalan yritysten toimintamuotoja ovat esimerkiksi tallipaikkojen tarjoaminen, kasvatusta, siittolapalvelut, ravureiden valmennus, ratsastuksen opetus- ja valmennuspalvelut, ratsuhevosten koulutus, hevoskuljetuspalvelut, hevosavusteiset sosiaali- ja terveystyöpalvelut sekä monet erilaiset hevosten hoitopalvelut kuten hevosten hyvinvointi- ja kuntoutuspalvelut.

Hevosomistaja saattaa käyttää myös muita kuin suoraan hevoseen kohdistuvia palveluja. Tällaisiksi voidaan lukea esimerkiksi kilpailuihin liittyvät matka- ja majoituspalvelut, kehonhuolto- ja hyvinvointipalvelut sekä omat, hevosharrastuksessa tarvittavat varusteet. (Hippolis, n.d.).

5 Tutkimusmenetelmät sekä kyselyn toteuttaminen

Ennen kyselyn toteuttamista tehtiin tutkimussuunnitelman runko eli mitä halutaan selvittää. Suunnitteluvaiheeseen liittyi myös kirjallisuuteen perehtyminen sekä tietoperustan kirjoittaminen. Ennen kyselyn julkaisemista toimeksiantajalta pyydettiin mielipidekysymyksistä ja saatiin siihen tässä vaiheessa ehdotus kartoittaa vastaajan asuinalueen. Tämä oli mahdollista vielä lisätä mukaan valiten kysymystyyppi postinumeroalueen, ei tarkan postinumeron mukaan.

Kysely toteutettiin marras-joulukuussa 2023 Webropol-kyselynä. Toimeksiantajaa eniten hyödyttävä kysymys oli se, minkälaisia hevosalan palveluita kantahämäläiset hevosenomistajat alueelle kaipaavat. Tälle laadittiin kyselyssä omat jatkokysymykset, joihin pääsi vastaamaan, jos vastaaja oli ilmoittanut olevansa sopivaa kohderyhmää eli mikäli hän oli hevoselle hankittavista palveluista päättävä osapuoli.

Toinen kiinnostava seikka on se, onko alueen hevosammattilaisten keskuudessa kiinnostusta tulla yrittäjäksi Harvialan kartanolle rakentuviin tiloihin. Mikäli vastaaja ilmoitti olevansa hevosalan ammattilainen, hänelle esitettiin jatkokysymys, toimiiko hän jo hevosalan yrittäjänä tai harkitseeko hän hevosalan yrityksen perustamista. Mikäli hän vastaisi myöntävästi näihin kysymyksiin, hänet ohjattiin vastaamaan, onko hän kiinnostunut uusista toimitiloista Kanta-Hämeen alueella. Suoraa kysymystä sille, kiinnostaako vastaajaa nimenomaan Harvialan kartano, ei esitetty.

Myös muille hevosharrastajille osoitettiin lisäkysymyksiä, tosin suppeammin. Tämä joukko saattaa olla tulevaisuudessa hevosenomistajia eli tässä kyselyssä tarkoitettujen palveluiden mahdollisia käyttäjiä. Samoin pelkän osuuden hevosesta omistava henkilö voi mahdollisesti ostaa jossakin vaiheessa hevosen kokonaan omaan käyttöönsä ja olla siten potentiaalinen asiakas toimeksiantajayritykselle.

Mikäli vastaaja ei ole hevosenomistaja, hevosalan ammattilainen eikä oman hevosen hankintaa harkinnut hevosharrastaja, kysely päättyy kiitossivuun.

Kyselylinkki julkaistiin Hämäläiset hevosihmiset -ryhmässä Facebookissa ja sitä jaettiin useiden ihmisten toimesta eteenpäin henkilöiden omiin Facebook-profiileihin, mitä kautta kysely sai lisänäkyvyyttä. Kyselystä kerrottiin saatekirjeineen myös opinnäytetyön tekijän omassa Facebook-profiilissa, josta sitä jaettiin yhteensä kymmenen henkilön toimesta.

5.1 Tutkimuskysymykset

Taustatietona selvittiin vastaajien roolia hevosalalla. Ovatko he hevosenomistajia tai vastaavassa tilanteessa olevia? Hevosenomistamiseen verrattava hallintatilanne on esimerkiksi ylläpituvuokraus, jolloin haltija tekee samankaltaisia päätöksiä hevosalan palveluiden hankintojen suhteen kuin omistaja. Myös hevosten lukumäärä kysytään, sillä tulosten tulkinnassa tulee olemaan merkitystä sillä, onko henkilöllä yksi vai yli 11 hevosta, vaiko jotakin siltä väliä.

Hevosten yhteisomistaminen oli haasteellista huomioida tässä kyselyssä, sillä kyselyyn vastanneiden vastaajien annettiin itse määritellä, mieltävätkö he itsensä hevosen asioista päättäväiksi henkilöiksi. Yhteisomistajilla on toki vaikutusvaltaa hevosen asioihin kokousten ja äänestysten kautta, mutta päätäntävaltaa yhteisomistetun hevosen asioissa käyttää useampi henkilö yhdessä. Näin esimerkiksi päätös tallipaikan vaihtamisesta voi olla hidasta tai joskus jopa mahdotonta.

Tässä kyselyssä vastaajan iällä, sukupuolella tai vastaavalla tiedolla ei ollut merkitystä. Tällöin myöskään henkilötietojen säilyttämisestä ei tarvinnut huolehtia. Vastaajien asuinpaikkaa tiedusteltiin postinumeroalueen tasolla siten, että vastaaja valitsi annetuista vaihtoehdoista sopivan. Vaihtoehdot olivat 11, 12, 13, 14, 16, 30, 31, 32 ja ”ei mikään näistä”. Kyselyä ei haluttu rajata liian pienelle alueelle, jotta saataisiin selville tietoja sellaisista henkilöistä, jotka asuvat liian kaukana ostaakseen hevosen täysihoidtopalveluita, mutta saattaisivat olla kiinnostuneita harvemmin tarvittavista palveluista. Saatekirjeessä toivottiin vastaajien olevan Kanta-Hämeestä tai lähialueilta, eikä vastaaminen toisaalta antaisi vastaajalle mitään lisäarvoa, jos hän asuisi liian kaukana toivotusta sijainnista.

Kysymyksistä kaksi olivat tyypiltään avoimia, mutta pääosin kysely koostui kysymyksistä, joiden vastausvaihtoehdot oli ennalta määritetty. Mikäli monivalintaa oli mahdollista käyttää, kysymystyyppi oli määritelty sitä tukevaksi.

Markkinakartoituksen tekeminen eroaa jo toiminnassa olevan yrityksen tutkimuksesta, sillä tässä oli tavoitteena kerätä tietoa liiketoimintamahdollisuuksista ennen rakentamisen aloittamista.

5.1.1 Hevosenomistajan kysymykset

Hevosenomistamisen jatkokysymyksenä kartoitettiin sitä, onko hevonen omistajansa tai haltijansa hoidossa esimerkiksi omassa tallissa, vai vuokrataanko tallipaikka ja hoitopalvelu ulkopuoliselta yrittäjältä. Kummassakin tapauksessa hevosenomistaja kohtaa paljon samoja hankinnan tarpeita, kuten kengitys-, eläinlääkäri- ja hyvinvointipalveluiden osalta. Eroavaisuuksia muodostuu esimerkiksi lannan jatkokäsittelypalveluiden hankinnan osalta, joita täysihoidtopaikan vuokraava henkilö ei tavallisesti joudu pohtimaan.

Hevonen on elävä olento, joten palveluiden hankkimisen tarve muuttuu esimerkiksi terveydentilan mukaan. Myös omistajan tavoitteet valmentautumisen ja kilpailemisen suhteen vaikuttavat suuresti hevosharrastuksen kustannuksiin.

Myös omistettujen tai hallinnassa olevien hevosten käyttötarkoitus selvitettiin tilastollisista syistä. On olemassa useita palveluita, joita tarvitaan hevosen käyttötarkoituksesta riippumatta. Koska toimeksiantaja ei profiloitu raviurheiluun, erityisesti siihen kytkeytyvät palvelut jäävät kyselyssä sivuosaan. Hevosalan ammattilaisille suunnatuissa kysymyksissä oli vaihtoehtoina myös raviurheiluun liittyviä ammatteja.

Kyselyssä selvitettiin myös sitä, kuinka paljon hevosenomistaja käyttää rahaa hevosharrastukseensa kuukausitasolla. Menetelmäksi valikoitui summan valinta eri kategorioista arviointia helpottamaan, sillä summa on tuskin kenelläkään täysin vakio jokaisena kuukautena.

5.1.2 Hevosalan ammattilaisten kysymykset

Kyselyn kannalta on hyödyllistä tilastoida, kuinka moni vastaajista on hevosalan ammattilainen eli joko yrittäjä (ml. kevytyrittäjä) tai työsuhteessa. Jatkokysymyksenä oli, minkä alan toimija hän on. Rajoituksena tässä on, että hän on toiminut kyseisellä toimialalla vuoden 2023 aikana. Tämän tyyppisessä kyselyssä pidetään tärkeänä sitä, että kartoitettava tieto on mahdollisimman tuoretta. Näin selvitettiin, minkälaisia hevosalan yrittäjiä Harvialan kartanon läheisyydessä toimii ja onko heillä mahdollisesti harkinnassa uudet toimitilat. Huomionarvoista on, että useita hevosalan ammatteja voidaan harjoittaa ilman kiinteitä toimitiloja.

5.1.3 Hevosharrastajien kysymykset

Mikäli vastaaja ei ole hevosenomistaja eikä hevosalan ammattilainen, kysyttiin, onko hän mahdollisesti muu hevosharrastaja. Tällaisia henkilöitä saattavat olla esimerkiksi ratsastuskoulujen asiakkaat tai hevosia kertaluontoisesti tai tiettyinä viikonpäivinä vuokraavat henkilöt. He eivät tavallisesti vastaa hevoseen kohdistuvien palveluiden hankintapäätöksistä. Tälle kohderyhmälle ei kyselyssä tullut esiin samanlaisia kysymyksiä kuin kahdelle pääryhmälle. Kyselyssä haluttiin kartoittaa kuitenkin tämän kohderyhmän aikeita hankkia oma hevonen jossakin vaiheessa. Hankinta saattaa olla jo harkinnassa, mutta on kiinnostava tietää, onko hevosen hankinnan esteenä ollut sopivan tallipaikan löytäminen.

6 Kyselyn tulokset

Kysely sisälsi sekä kvalitatiivisia eli laadullisia, että kvantitatiivisia eli määrällisiä kysymyksiä. Kysely oli auki viikon ajan ja tuolloin Webropol-kyselystä oli julkaistuna julkinen linkki, mitä kautta siihen pystyi vastaamaan anonymisti. Vastauksia saatiin yhteensä 104 kappaletta.

Tulosten analysointi aloitettiin vastausten viennillä Excel-taulukkomuotoon, tuotiin raporttiin tutkimuksen kannalta olennaisimmat asiat ja luotiin tarvittavat diagrammit. Analyysin perusteella voitiin tehdä johtopäätökset vastaajien profiilista sekä heidän käyttämistään ja tarvitsemistaan palveluista.

6.1 Hevosenomistajien osuus ja heidän profiilinsa

Ensimmäisessä kysymyksessä kartoitettiin vastaajan roolia hevosalalla. Eniten vastauksia, 63 %, keräsi vastausvaihtoehto: ”Hevosenomistaja tai omistussuhteeseen rinnastettava hevosen haltija ja teen päätöksiä palveluiden hankinnasta”. Tämä oli vastausvaihtoehtoista se, jonka kautta ajateltiin saatavan hyödyllisintä tietoa pääasialliseen tutkimuskysymykseen ja näin myös tapahtui.

Tähän myöntävästi vastanneilta kysyttiin, onko heillä oma talli vai ostavatko he täysi- tai puolihoitopalveluita. Selvä enemmistö, eli kaksi kolmannesta, vastasi ostavansa palvelun. Otannassa oli kuitenkin myös heitä, joilla oli käytössään oma talli ja jotka vastasivat hevostensa hoidosta itse.

Valtaosa eli 59,1 % vastaajista kertoi omistavansa vain yhden hevosen. Kaksi tai kolme hevosta omisti 30,3 % vastaajista, kun taas neljästä kuuteen hevosta omisti enää alle kahdeksan prosenttia vastaajista. Kyselyyn osallistui myös yrittäjiä, mikä selittää suurempien hevosmäärien osuudet vastauksissa. Ratsastuskoulu- yrittäjä tavallisesti omistaa käyttämänsä opetushevoset ainakin pääosin, ja myös hevosia kasvattavilla henkilöillä on omistuksessaan tai hallinnassaan siitostamvoja.

Omistuksessa tai hallinnassa olevien hevosten käyttötarkoituksessa oli hajontaa, kuitenkin niin, että 59 % hevosista luokiteltiin olevan kouluratsastuskäytössä. Vastaajan oli mahdollista valita hevoselleen tahi hevosilleen useampi käyttösuunta, sillä hevonen voi tyypillisesti toimia useammassakin erilaisessa käyttötarkoituksessa. Seuraavaksi eniten vastauksia sai lemmikki- tai seurahevonen (45 %) ja kolmanneksi yleisin vastaus oli esteratsu (38 %).

Maastoratsuksi hevosensa käyttötarkoituksen määritteli 23 % hevosenomistajista. Valjakkohevosta ja työhevosta lukuun ottamatta kaikki vaihtoehdot saivat vastauksia.

6.2 Välttämättömät hankinnat

Kysyttäessä viimeisen vuoden aikana hankituista palveluista, yleisimmät vastaukset eivät yllättäneet. Tavallisin hevosenomistajan käyttämä palvelu oli kengitys, jota oli käyttänyt lähes kaikki vastaajat. Mikäli hevosenomistajat ei ole hankkinut kengitys- tai kavionhoitopalveluita, voidaan olettaa hänen suorittavan toimenpiteen itse. Kiireettömiä eläinlääkäripalveluja oli käyttänyt 91 % hevosenomistajista, mikä voidaan selittää rutiinintoimenpiteillä eli rokotuksilla ja hammashoidoilla. Akuutteja eläinlääkärin palveluja oli tarvinnut ja käyttänyt 32 % vastaajista. Kavionhoidolliset ja eläinlääkinnälliset toimenpiteet ovat palveluita, joita vastuullinen hevosenomistaja käyttää joka tapauksessa, ellei ole itse kengittäjä tai eläinlääkäri.

Myös talli- tai pihattopaikan vuokraus on hevosenomistajalle välttämätöntä, ellei heillä ole omaa kotitallia, joten heidän osaltaan myös nämä lukeutuvat välttämättömiin hankintoihin.

6.3 Ei-välttämättömien hankintojen osuus

Markkinakartoituksen kannalta olivat kiinnostavampia ne palvelut, joiden hankkiminen ei ole yhtä välttämätöntä kuin perushoitoon liittyvät palveluiden hankinnat. Näiden suhteen on olemassa enemmän mahdollisuuksia markkinoida tarjolla olevia palveluita ja näiden palveluiden hankinnassa on joustovaraa, mikäli hevosenomistajalla on hetkellisesti heikompi taloudellinen tilanne.

Hevosvarusteliikkeiden palveluja oli vuoden aikana käyttänyt 87,9 % vastaajista. Varusteliikkeet myyvät tavallisesti myös joitakin rehuja sekä lisäravinteita. Lisäksi lähes neljännes oli ostanut tuotteita käytettyjä hevosvarusteita myyvistä yrityksistä. Hevoshierojan palveluita oli vuoden aikana käyttänyt 60,6 % vastaajista. Vaikka hieronta oli ollut tarpeellista, myös muut hevuskuntoutuspalvelut olivat olleet hevosenomistajien suosiossa: sekä fysioterapia, että muut hevuskuntoutuspalvelut esiintyivät lähes joka kolmannen vastauksissa.

Tavoitteellisesta harrastamisesta kertovat valmentautumiseen liittyvät kysymykset. Ratsukon valmennuspalveluita oli hankkinut jopa lähes kaksi kolmannesta kyselyyn osallistuneesta.

Tämä pitää sisällään ulkopuolisen asiantuntijan lajikohtaisen valmentamisen siten, että hevosta ja sen ratsastajaa ohjataan samanaikaisesti. Ratsuhevosen valmennus- tai koulutuspalvelua oli käyttänyt kolmasosa vastaajista. Tätä palvelua kutsutaan myös ratsutuspalveluksi. Maneesia oli vuokrannut hieman yli kolmannes vastaajista.

Ratsastuskentän vuokraaminen oli harvinaisempaa. Tämä selittyy sillä, että useimmilla tallipaikkoja tarjoavalla yrityksillä on kyllä ulkokenttä, muttei ratsastushallia. Suomen vaihtelevissa sääolosuhteissa maneesi takaa monesti paremmat harrastusolosuhteet ja erittäin haasteellisen sääkauden, esimerkiksi jäätiköiden aikaan maneesi voi olla ainoa turvallinen paikka harrastaa.

Kaikki kyselyvaihtoehdoissa tarjotut palvelut olivat saaneet ääniä. Hankinnoista harvinaisimpia olivat kesälaidunpaikkojen vuokraus sekä maastoesteradan vuokraus. Hevosenlannan jatkosijoittamisen palveluja oli käyttänyt viidennes kaikista vastaajista. He ovat todennäköisesti henkilöitä, joilla on oma talli, sillä talli- tai pihattopaikan vuokraaja ei tavallisesti päästä tämän palvelun hankinnasta.

Satulan sovitus- tai toppauspalvelua oli käyttänyt yllättävän moni vastaaja prosenttiosuuden ollessa 34,8. Hevostarvikkeiden pesu- tai korjauspalveluja oli hankkinut 16,7 % vastaajista. Talvikarvassa oleva hevonen saatetaan klipata eli sen karvat ajellaan lyhyemmäksi kokonaan tai osittain. Tällaista palvelua oli käyttänyt 15,2 % vastaajista.

6.4 Hevosharrastukseen käytetty rahamäärä

Avoimissa kysymyksissä, joissa kartoitettiin hyvän tallipaikan ominaisuuksia, otettiin hinta puheeksi usean vastaajan toimesta. Yleinen kustannustaso on noussut ja rahaa käytettäväksi omaan harrastukseen on entistä vähemmän. Tämä nousi esiin myös vapaamuotoisissa vastauksissa.

Kuukausittain hevoseen käytettyä summaa kysyttiin valintakysymyksenä eri tavoin määritellyin hintaportain. Vastaajia oli yhtä monta kuin heitä, jotka kertoivat omistavansa hevosen tai hevosia, eli 66 henkilöä. Vastaajaa pyydettiin ajattelemaan summaa yhtä hevosta kohti, vaikka hän omistaisikin enemmän kuin yhden hevosen. Summaan määriteltiin sisältyväksi ylläpito, mahdolliset lisäpalvelut sekä harrastaminen, jonka ajateltiin pitävän sisällään myös valmentautumisen ja kilpailemisen kuluja. Summassa ei sen sijaan huomioitu vakuutusmaksuja eikä hevosharrastuksesta johtuvia matkakustannuksia. Nämä ohjeistukset oli sisällytetty vastausohjeeksi kysymyksen yhteyteen. Pienin esimääritelty hintataso oli 0–399 euroa, joka sai yllättäen eniten vastauksia (30,3 %). Lähes saman prosenttiosuuden

(28,8 %) sai hintaporras, jonka suuruus oli 400–599 euroa. Edellä mainituilla summilla ei tavallisesti saa ostettua hevosen täysihoitopalvelua tallilta, jossa palveluun sisältyy maneesi. 16,7 % vastaajista käytti rahaa 600–799 euroa, mikä ei myöskään yleensä riitä maneesitallin kuukausimaksuun. Vastaajista 12,1 % käytti kuukausittain rahaa 800–999 euron verran. Tällä kuukausittaisella summalla voi olettaa saavansa jo kattavamman peruspalvelupaketin.

Suurempien summien käyttäminen oli jo harvinaisempaa: hintaportaat 1000–1199 euroa sekä 1200–1399 euroa valitsi yhteensä vain muutama vastaaja. Tätä suurempaa summaa ei kertonut kuluttavansa yksikään. Vastaajat olivat miettineet summia normaalin kuukauden näkökulmasta, sillä jotkut eläinlääkärin tekemät toimenpiteet sekä kalliimmat varusteostokset korottaisivat summia jopa yli annettujen vaihtoehtojen.

6.5 Talli- tai pihattopaikan valintakriteerit

Avoimia kysymyksiä kyselyssä edusti osio, jossa kartoitettiin talli- tai pihattopaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä. Tiedyt kriteerit nousivat esiin useissa vastauksissa ilman, että mitään esimerkkejä tai vihjeitä oli annettu. Hevosenomistajat arvottivat vastauksissaan tärkeiksi hevosta käsittelevien ihmisten ammattitaitoa ja asiakaspalvelutaitoja, hevosen perushoitoa, talliympäristön siisteyttä ja turvallisuutta sekä sopivia tiloja harrastuksen mahdollistamiseksi.

6.5.1 Talliyrittäjä ja mahdollinen henkilökunta

Talliyrittäjän rooli nousi vastauksissa esiin sekä kokemuksensa ja ammattitaitonsa, että asiakaspalveluhenkisyytensä kautta. Erikseen mainintoja saivat ”maalaisjärki”, kommunikointikyky ja se, että kaikkia asiakkaita kohdellaan tasavertaisesti. Avoimissa vastauksissa painotettiin myös sitä, että hevosenomistaja haluaa saada valita vapaasti käyttämänsä kengittäjän, eläinlääkärin ja valmentajan, eikä haluttu talliyrittäjän vaikuttavan näihin valintoihin. Vaikka monessa kommentissa mainittiin nimenomaan talliyrittäjä, myös muun tallihenkilökunnan osaamista pidettiin tärkeänä.

6.5.2 Hoidon ja ruokinnan palvelun taso

Säännöllinen ja riittävä heinäruokinta oli mainittu useammassa vastauksessa siten, että osa vastaajista oli määritellyt riittäviksi ruokintakerroiksi neljä tai viisi heinäannosta päivässä. Osa vastaajista piti vapaata heinätarjoilua tärkeänä, mutta helposti lihovien hevosten kohdalla vapaan heinän tarjoaminen koetaan kielteisenä seikkana. Vastaajat kiinnittivät huomiota

myös heinän laatuun. Heinän laatukäsité kattaa sekä hygieenisen laadun, että ravintosisällön. Heinä on hevosen perusrehu, joten sen merkityksen korostuminen ei yllätä. Jos ajatellaan vastaajien aiempia kokemuksia, heinän määrässä mahdollisesti tapahtunut säästely saa miettimään, ovatko jotkut alan yrittäjät hinnoitelleet palvelunsa liian alhaiseksi ja ehkäpä tämän takia heinäannoksia oli jouduttu rajoittamaan. Yrittäjän on hyvä huomioida, että heinän hinta voi vuosittain muuttua hyvinkin radikaalisti, esimerkiksi sääolojen tai lannoitteiden, paalaustarvikkeiden tai energian hinnan vuoksi.

Hevosten toivottiin saavan lämmintä vettä. Tämä toive koskee oletettavasti talvikautta, sillä moni hevonen juo talvella liian vähän, mikäli tarjolla on vain kylmää vettä. Oman maininnan oli saanut myös jatkuvasti tarjolla oleva, sulana pysyvä juomavesi. Vaikka vesihuoltoä pidettiin aiheellisesti tärkeänä, se ei ole erityinen laatukriteeri millä erottua kilpailijoista: tämä on 1.1.2024 alkaen voimaan tulevan uuden hevosten hyvinvointilain mukaan pakko järjestää. (Laki eläinten hyvinvoinnista 693/2023, § 21).

Kuivikkeen tyyppiä ei määritelty yhdessäkään avoimessa vastauksessa, mutta kuivikkeiden riittävää määrää oli pidetty yhtenä kriteerinä. On huomioitava, että tietyn kuivikkeen vaatiminen olisi haasteellista myös sen vuoksi, ettei sitä ole välttämättä aina saatavilla tai toisinaan talliyrittäjän on välttämätöntä käyttää tiettyä kuiviketta lannan jatkokäsittelyn vaatimukset huomioiden.

Tarhausaikojen haluttiin olevan pitkiä. Osa vastaajista käytti termiä kokopäivätarhaus. Pihattotallissa hevonen voi itse valita ulkoilun määrän ja ajankohdan, mutta kaikki omistajat eivät välttämättä halua hevostaan pihattoon, vaan yksittäiskarsinaan. Useampi vastaaja oli toivonut tarhausta sopivassa laumassa, mutta yksi vastaajista oli toivonut nimenomaan mahdollisuutta yksin tarhaamiseen. Tähän voi vaikuttaa tietysti myös vastaajan oman hevosen yksilökohtaiset tarpeet. Laumassa ulkoilu on tärkeä osa hevosten lajinmukaisten käytöstarpeiden huomioimista. Tämä seikka oli useissa avoimissa vastauksissa erikseen huomioitu, eli omistajat pääasiassa arvostavat sitä, että hevonen voi elää mahdollisimmat lajinmukaisesti. Myös loimituspalvelu oli saanut mainintoja. Kiireinen hevosenomistaja ei välttämättä ehdi odottaa hikisen tai pestyn hevosen kuivumista ja loimen vaihtaminen tallihenkilökunnan toimesta olisi lisäarvoa tuova palvelu.

6.5.3 Talliympäristö

Talliilta haluttiin löytyvän lämmin ja riittävän kokoinen tila varusteille, WC-tilat sekä hevosten pesupaikka. Vastaajat toivoivat hyväpohjaisia, turvallisia ja isoja tarhoja,

kesälaidunmahdollisuutta sekä valaistua ja hyväpohjaista ratsastuskenttää, jota huolletaan säännöllisesti. Myös turvalliset maastoreitin tallin läheisyydessä ovat seikka, mitä moni harrasteratsastaja arvostaa. Siisteys ja turvallisuus mainittiin useissa vastauksissa koskien koko talliympäristöä. Turvallisuuteen vaikuttaa myös rakennusten sekä ympäristön riittävä valaistus. Asiakkaat arvostavat sitä, että hevosten tarhat ovat hyväpohjaisia ja mahdollisimman kurattomia. Aitamateriaalin turvallisuus jakautuu kahteen seikkaan. Aitojen tulee estää karkaaminen ja olla hyvässä kunnossa, etteivät hevoset satuta itseään.

Useat vastaajista toivoivat maneesia, mutta vastauksissa ei tarkennettu, riittääkö kylmä ratsastushalli säänsuojaksi ja sulana pysyvää pohjaa varmistamaan, vai onko toiveena lämpöeristetty maneesi. Harrastusolosuhteita selkeästi parantava ratsastushalli varmasti kelpaa kaikille, mutta vastaajat todennäköisesti tiedostavat sen nostavan vastaavasti hintaa. Tätä voidaan peilata myös siihen, että vastaajat eivät käyttäneet hevoseen kuukausittain kovin suurta rahasummaa ja hyväksyvät siten maneesittomuuden hintaa alentavana seikkana. Omistajat haluavat hevosen perusolosuhteiden olevan laadukkaita ja tinkivät mieluummin omista mukavuuksista hinnan alentamiseksi, mutta hevosen hyvästä hoidosta ja elinoloista ei jousteta.

6.6 Hevosalan ammattilaiset Kanta-Hämeessä ja lähialueilla

Hevosalan ammattilaisena eli yrittäjänä, kevytyrittäjänä tai työsuhteessa kertoi toimivansa 20 eri vastaajaa. Suurinta kategoriata edustivat talliyrittäjät. Hevosalalle on tyypillistä, että sama henkilö toimii useammalla toimialalla, joten kysymykseen pystyi vastaamaan monivalintana. Muista vastausvaihtoehdoista ääniä olivat saaneet kaikki muut paitsi raviurheiluun liittyvät ammatit, hevovarusteikauppiat ja -myyjät, hevovarusteiden pesulayrittäjät, fysioterapeutit sekä muut kuntoutuspalvelujen tuottajat. Talliyrittäjän jälkeen seuraavaksi yleisin vastaus oli ratsastuksenohjaaja tai -opettaja. Heitä oli lähes kolmannes kyselyyn vastanneista hevosalan ammattilaisista. Prosenttiosuuksiin 5–15 välille ylsivät hevovarusteiden valmistaja tai -korjaaja, kengittäjä, eläinlääkäri, hevosenhoitaja, hevoshieroja, ratsastusterapeutti tai hevovarusteiden palvelujen tuottaja, hevosten kouluttaja, ratsastusvalmentaja, ratsuttaja, siittolayrittäjä tai -työntekijä, hevostetsuri tai muu työkäytöstä vastaava, vaellustalliyrittäjä, ratsastuskouluyrittäjä, ajelutus- tai elämyspalveluiden tuottaja tai hevosten myynnin, maahantuonnin tai välityksen parissa työskentelevä.

Hevosalan ammattilaisten jatkokysymyksenä kysyttiin heidän toiminnastaan mahdollisena yrittäjänä. Tällä hetkellä yrittäjänä kertoi toimivansa 15 vastaajaa. Heistä kolme kertoi suunnittelevansa hevosalan yritystoiminnan aloittamista ja neljä yrittäjää puolestaan harkitsi

yrittötoiminnan lopettamista. Nykyiseen tilanteeseen oli tyytyväinen kaksi kolmasosaa vastaajista, kun taas kolmanneksen liiketoimintamalli ei vaatinut lainkaan kiinteitä toimitiloja.

6.7 Muut hevosharrastajat eli tulevaisuuden asiakkaat

Ellei hevosharrastajalla ole omaa hevosta, valikoima hänen käyttämistään hevosalan palveluista on luonnollisesti suppeampi kuin hevosenomistajan tapauksessa. Kaikkiaan muuksi hevosharrastajaksi määritteli itsensä 13,5 % kaikista kyselyyn vastanneista. Kyselyn tuloksista ilmeni, että puolet heistä ei ole harkinnut hevosen hankkimista. Vastaajista noin viidennes oli harkinnut hevosen hankintaa ja heillä on jo tietoa tulevasta talli- tai pihattopaikasta, kun hankinta on ajankohtainen. Osa vastaajista (7 %) haluaisi hankkia hevosen, mutta he eivät olleet tietoisia soveltuvista tallipaikoista.

6.8 Vastaajien tarpeet koskien hevosalan palveluja alueellaan

Alueelle kaivattavien hevosalan palvelujen kartoittamiseen kyselyssä oli sekä kvantitatiivinen että kvalitatiivinen kysymys. Ensimmäiseen oli määritetty 29 erilaista palvelua, joihin sai vastattua monivalintana. Näistä kaikki muut saivat ääniä, paitsi valjakkohevosten maastoesteradan vuokraaminen. Tämä selittyy sillä, ettei otantaan päätynyt yhtään valjakkoajoharrastajaa.

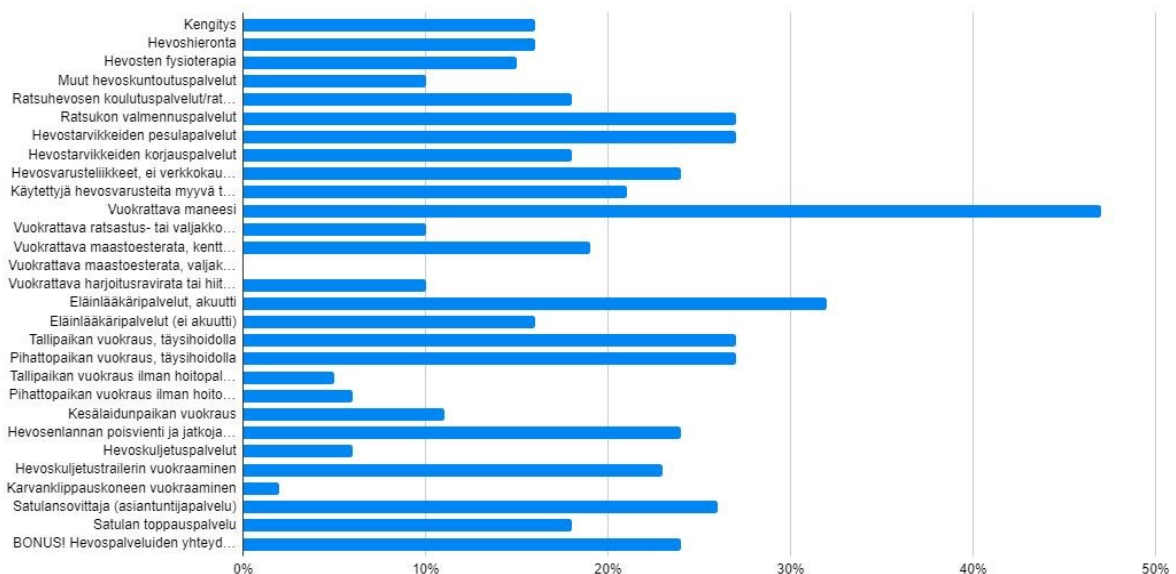
Ulkopuolisille vuokrattavia maneesseja toivottiin useissa vastauksissa. Kvantitatiivisessa kysymyksessä tämän vaihtoehdon oli valinnut jopa 46,8 % vastaajista. Tarpeen voi selittää sillä, että maneesitalleilla on usein myös ratsastuskoulutoimintaa ja tällöin maneesi on opetuskäyttöön varattu juuri niinä aikoina, kun yksityishevosten omistajienkin pitäisi päästä ratsastamaan. Myös erikoisempaan harrastamiseen, kuten vikellykseen, toivottiin löytyvän maneesivuoroja. Myös vapaamuotoisissa vastauksissa maneesia oli toivottu useasti.

Maneesitalleja toivottiin lisää myös täysihoitopalvelupaketin ostaville, jotta kilpailua tulisi lisää. Yksikään vastaajista ei maininnut maneesseja olevan alueella liikaa. Karsinatalleja sekä pihattotalleja toivottiin alueelle tasan yhtä paljon, molempien prosenttiosuuden ollessa 27,4. Hevoslannan poisvientiin ja jatkojalostukseen kaipasi lisää toimijoita 15 eri vastaajaa.

Eläinlääkäripalveluja etenkin akuuttien tapauksien varalle kaivattiin useammassa vastauksessa. Akuutteihin tapauksiin alan toimijoita kaipasi lisää 32,8 % vastaajista, mutta myös vähemmän kiireellisiä tapauksia hoitavia eläinlääkäreitä toivoi lisää 16,1 %. Tästä on

pääteltävissä, että kiireettömiä hoitoja on helpommin saatavilla, mutta niillekin olisi tilausta. Myös toimeksiantaja otti teemahaastattelussa puheeksi hevoseläinlääkäreiden heikon saatavuuden hätätapauksissa, ja kyselyyn vastanneiden henkilöiden kokemukset tukivat väittämää. Ongelma voi olla täten laajempikin. Myös kengittäjäpula nousi esiin useissa avoimissa vastauksissa, mutta tämä ei näyttänyt suurena puutteena monivalintakysymyksessä. Merkittävimmät muista toiveista olivat hevostarvikkeiden pesulapalvelut (27,4 %), ratsastusvalmennus (27,4 %), satulansovituspalvelu (25,8 %), hevostarvikeliikkeet (24,2 %), kuljetustrailerin vuokraus (22,6 %) sekä käytettyjen hevostarvikkeiden myymälä (21,6 %).

Avoimien kysymysten perusteella kyselystä sai tietoa myös palveluista, joita ei olisi muutoin osattu erikseen kysyä. Mainittakoon näistä harvinaisemmista tarpeista esimerkiksi islanninhevostalli, hevosten uittopaikka, laukkasuora sekä virikkeellinen aktiivipihatto. Bonuskysymyksenä esitettiin tiedustelu, olisiko hevosenomistaja kiinnostunut hyvinvointipalveluista myös itselleen, jos ne järjestyisivät kätevästi hevosen palveluiden yhteydestä. 24,2 % vastaajista oli vastannut tähän myöntävästi ja avoimessa kysymyksessä oli erikseen mainittu hierontojen kiinnostavan.

Kuva 3. Vastaajien toivomia hevosalan liitännäispalveluita.

6.9 Vastaajien asuinpaikka postinumeroalueen perusteella

Tässä yhteydessä on huomioitava, että jotkut vastaajista sijoittuivat varsinaisen Kanta-Hämeen ulkopuolelle, mutta otantaa voidaan kuitenkin pitää postinumerojakauman perusteella sopivana antamaan suuntaa nimenomaan Kanta-Hämeen alueen

palvelutarjonnasta. Kyselyn vastaajien kesken ei arvottu mitään palkintoa, eikä kyselyyn osallistujia saanut muutenkaan konkreettista etua osallistumisensa ansiosta. Voidaan siis olettaa, että vastaaja käytti aikaansa vastaamiseen nimenomaan siksi, että halusi olla mukana kehittämässä nimenomaan kanta-Hämeen alueen hevospalveluita.

Suurin joukko, eli 39,6 % vastaajista sijoittui postinumeroalueensa perusteella alueelle 13, joka on sama kuin toimeksiantajan postinumeroalue Janakkalassa. Postinumeroalue 14 sai vastaajista 15,8 % ja alue 12 puolestaan 13,9 %. Nämä alueet sijoittuvat Hämeenlinnan ympäristöön, mikä on varsin potentiaalista aluetta, kun ajatellaan janakkalalaisten palveluiden käyttämistä. Alueella 11 eli Riihimäen postinumeroalueella asui vain muutama vastaaja. Forssan suunnalle sijoittuvat postinumeroalueet olivat kyselyssä edustettuna suppeasti, sillä yhteensä nämä kolme postinumeroaluetta (30, 31 ja 32) keräsivät vain kolme vastausta. ”Ei mikään näistä” -vaihtoehto oli valittu 17 vastaajan toimesta, mutta on oletettavaa heidän sijaitsevan kuitenkin Kanta-Hämeen läheltä.

Esimerkiksi Lahdessa (postinumeroalueella 15) asuvat hevosenomistajat ovat potentiaalisia asiakkaita Harvialan kartanon tulevia liitännäispalveluita käyttämään, sillä Janakkalaa sijaitsee kohtuullisen etäisyyden päässä, jos ajatellaan klinikka- tai hevospalveluiden äärelle saapumista. Sen sijaan tallipaikkapalveluita käyttävät asiakkaat sijaitsevat lähempänä kohdetta, sillä sijainti lähellä kotia nousi tärkeäksi seikaksi, kun hevosenomistaja luetteli tallipaikan valintakriteerejä.

Yhteensä 70 vastaajaa sijoittui postinumeroalueille 12, 13 ja 14 eli tutkimuksen kannalta olennaisimmalle seudulle. Opinnäytetyön tekijä oli tyytyväinen vastaajien maantieteelliseen sijoittumiseen, sillä mitä lähempänä vastaajat ovat toimeksiantajan sijaintia, sitä todenmukaisempaa tietoa kyselyssä on saatu kerättyä. Näin työn tulokset hyödyttävät toimeksiantajaa myös käytännön toimenpiteiden suunnittelussa.

7 Johtopäätökset ja pohdinta

Kyselyvastauksia analysoitaessa työn kannalta kiinnostavin osuus oli se, minkälaisia hevosalan palveluita alueelle haluttiin lisää. Näiden joukosta voisi löytyä myös Harvialan kartanon tiloihin sopivia liiketoimintamahdollisuuksia eli vastauksia voi hyödyntää alueen palveluiden kehittämisessä.

Määrällisten sekä laadullisten kysymysten perusteella on havaittavissa, että Kanta-Hämeen alueelle kaivataan maneesia sekä vuokrattavaksi, että tallipaikkapalveluun sisältyväksi.

Mikäli tallipaikan kuukausihinta saataisiin pidettyä maltillisena, ratsastushallin sisältävä talliyritys on alueelle tervetullut lisä siitäkin huolimatta, että kilpailevia yrityksiä on. Yrittäjä, joka Harvialan kartanolla mahdollisesti tallipaikkoja tulee vuokraaman, joutuu miettimään tarkasti hinnoittelumallin, jotta toiminta saadaan kannattavaksi myös kustannusten noustessa lisää.

Tyypillisin kyselyyn vastaaja on yhden hevosen omistava, hevostaan täysi- tai puolihoitotallissa pitävä henkilö, jonka hevosen pääasiallinen käyttötarkoitus on kouluratsastus. Hän asuu alueella, jonka postinumero on 13-alueella – mikä sijoittuu Hämeenlinnan seudulle, sekä myös toimeksiantajan ympäristöön.

Alueella on runsaasti hevosalan ammattilaisia, mutta kyselyyn vastanneiden joukosta ei löytynyt heitä, jotka olisivat tällä hetkellä etsimässä uusia toimitiloja. Osa yrittäjistä tuo palvelunsa talleille, eivätkä siten edes tarvitse kiinteää toimipistettä. Monella talliyrittäjällä on todennäköisesti yritystoimintaan sopiva talli esimerkiksi oman kodin lähellä, mahdollisesti omassa pihassa, eikä toimipaikan vaihtaminen ole tällöin todennäköinen vaihtoehto.

Uusien yrittäjien löytyminen yhteistyökumppaneiksi on todennäköisesti helpompaa sitten, kun tilat ovat jo valmistuneet ja yrittäjät hahmottavat paremmin, millaisesta toimintaympäristöstä on kyse. Tällöin konkretisoituu myös vuokrataso. Koska kyselyn saatteessa oli mainittu toimeksiantaja nimeltä, kohderyhmä on kyselyyn vastattuaan tietoinen alueen mahdollisista kehittämissuunnitelmista.

Vastausten analysointi osoitti hevosen hyvinvoinnin kiinnostavan hevosenomistajia, alan ammattilaisia sekä muita hevosharrastajia. Joidenkin hevuskuntoutuspalveluiden järjestäminen onnistuu ydinpalvelun tuottamisen ohella melko pienin lisäinvestoinnein.

Hyvinvointi on nouseva trendi, eikä ole havaittavissa suunnan muuttuvan. Hevosenomistajat arvostavat kyselyn perusteella hevosen laadukkaan elämän mahdollistamista ja hevoselle halutaan tarjota parasta mahdollista hoitoa. Vastauksissa korostuivat etenkin perusasiat eli laadukas ravinto, heinän laadun ja määrän noustessa selvästi tärkeimmiksi kriteereiksi. Siisteys, turvallisuus ja hoidon asiantuntevuus tuntuvat itsestään selviltä asioilta, mutta vastaajat halusivat tuoda nämä ominaisuudet esiin. Tästä tulee mielikuva siitä, että jotkut vastaajat ovat kohdanneet alan yrittäjiä, jotka eivät ole välttämättä huolehtineet perusedellytyksistä riittävän laadukkaasti. Hevonen koetaan tärkeäksi, ja sen hyvinvointi heijastuu myös omistajan tyytyväisyyteen palvelun laadussa.

Vastaajien hevoseensa käyttämä summa oli pääosin yllättävän pieni. Sen perusteella voi olettaa, että hevosesta ei ole luovuttu, vaikka kustannukset ovatkin viime vuosina nousseet. Hevonen on mahdollisesti siirretty asumaan tallille, jossa on halvempi kuukausimaksu, ja sen sijaan tingitty muusta harrastamisen tasosta. Toisaalta vastaajissa oli myös heitä, joiden maksukyky ylittää maneesillisten tallien tasolle.

Kyselyn mukaan alueella on hevosenomistajien lisäksi myös hevosen hankintaa vasta suunnittelevia hevosharrastajia, jotka kuitenkin kokevat ongelmaksi sopivan tallipaikan löytymisen. Heidän lisäksi on pieni joukko heitä, jotka eivät tunne alueen tallipaikkatarjontaa, mutta hevosen hankkiminen kiinnostaa. Eräässä vastauksessa ilmeni toive yhteisestä listauksesta, josta olisi helppo nähdä alueen tallit kerralla.

7.1 Ehdotus mahdollisesta liiketoimintamallista

Tuloksiin pohjautuen laadin työkortin asiakaskohderyhmistä sekä esittelen ehdotuksen eräästä mahdollisesta liiketoimintamallista. Oheinen työkortti sisältää ryhmittelyn viidestä erilaisesta asiakasryhmästä sekä pohdinnat siitä, millaisia palveluita he olisivat ostamassa ja hankkimassa.

LIIKETOIMINTASUUNNITELMA
cSchool

2. ASIAKKAAT

KETKÄ OVAT ASIAKKAITASI JA LIIKEIDEASI KOHDERYHMÄÄ ?

Kovalle markkinaa ja asiakkaita yleisellä tasolla

Talli- tai pihattoipaikan asiakaskunta sijaitsee Harvialan kartanon välittömässä läheisyydessä, mutta muita palveluja tulevat käyttämään myös hieman kauempana (noin 100 km) sijaitsevat henkilöt.

Talliympäristö rakennetaan laadukkaasti, joten kohderyhmää ovat he, jotka pystyvät panostamaan harrastukseen minimitasoa enemmän.

ASIAKASRYHMÄT 1-5

1. Harrastehevosen omistajat
2. Maneesin vuokraajat (hevonen asuu muualla)
3. Hevosklinikan asiakkaat
4. Hyvinvoinnista kiinnostuneet
5. Valmennuksia ja kilpailuja järjestävät

MÄÄRITTELE 3-6 TÄRKEINTÄ ASIAKASKOHDERYHMÄÄ

-ASIAKASRYHMÄN NIMI
-KEITÄ ASIAKKAAT OVAT JA MIKSI HE OSTAISIVAT LIIKEIDEASI TUOTTEITA JA PALVELUITA?

1. Harrastehevosen omistaja	2. Maneesin vuokraaja	3. Hevosklinikan asiakas	4. Hyvinvointiasiakas	5. Ulkopuolinen valmentaja	6. Kilpailujärjestäjä
<p>Hevosnomistaja, joka hakee laadukasta harrastusympäristöä.</p> <p>Keskeinen sijainti ja laadukkaat puitteet maneesineen houkuttelevat asiakkaita ilman ratsastuskoulun hälinää.</p>	<p>Asiakkaita löytyy sekä oman tallin asukkaista, mutta myös n. 30 km säteellä asuvista.</p> <p>Maneesin puuttuessa asiakas hakee hyväpohjaisista ratsastuspaikkaa, jota voi käyttää silloinkin kun ratsastuskoulujen maneesit ovat varattuja.</p>	<p>Asiakkaita löytyy sekä oman tallin asukkaista, mutta myös 100 km säteellä asuvista.</p> <p>Päivystävän eläinlääkärin palveluja on kaivattu, hätätilanne kun ei katso kelloa. Mikäli kliinikkatoiminta pääsisi hyvin alkuun, olisiko 24/7 päivystyskin mahdollista?</p>	<p>Hevoselle lisäpalveluja hankkiva henkilö.</p> <p>Hevosen parasta haluava vaatii laatua myös hevoshieronnoissa, vesikävelyssä ym.</p>	<p>Valmentaja haluaa järjestää valmennuksia omille asiakkailleen.</p> <p>Valmennus järjestyy helposti laadukkaissa puitteissa kätevästä varausjärjestelmän avulla. Helppo tapa valmentautua, etenkin tallin asiakkaille.</p>	<p>Ratsastusseura vuokraa maneesia ym. tiloja tapahtumiinsa.</p> <p>Mikäli Harvialassa ei tule toimimaan omaa ratsastusseuraa, tiloja on helppo tarjota vuokralle alueen muille kilpailujärjestäjille.</p>

Kuva 4. Asiakaskohderyhmät. cSchool-työkortti, HAMK.

Koska kyselyssä toivottiin nimenomaan laadukkaita talleja, maneesin vuokrausta sekä eläinlääkäripalveluja, sisällytin suunnitelmaan juuri nämä osiot. Maneesia tulisivat vuokraamaan niin yksityishenkilöt, valmennuksia tarjoavat kuin kilpailuja järjestävät ratsastusseuratkin. Toimeksiantaja osoitti kiinnostuksensa hevuskuntoutukseen, joten myös tämä osio on huomioitu.

Toiminnan keskiössä tulisivat olemaan maneesi ja talli, joka olisi muutamien karsinapaikkojen osalta perinteinen karsinatalli ja toisessa rakennuksessa puolestaan aktiivipihaton tyyppinen pihattohalli. Talliyritykseksi ei haettaisi henkilöä, tarjoaisi perinteisiä ratsastuskoulupalveluita. Näin maneesin käyttö olisi mahdollista täysipainoisesti sitä jatkuvasti tarvitseville omilla hevosilla ratsastusta harrastaville. Maneesia tulisi käyttämään pääasiassa hevosenomistajat, joiden hevonen tulisi asumaan Harvialan kartanolla, mutta maneesia voisivat vuokrata kerta- tai kuukausimaksulla myös lähistön muiden tallien asiakkaat. Ratsastushallin vuokraamista tulisivat hyödyntämään myös alueen valmentajat, jotka voisivat järjestää maneesilla valmennustapahtumia tai yksityisvalmennuksia. Yksityisvalmennuksiin riittäisi toisinaan myös puolikas maneesin pinta-alasta, mikäli

maneesista rakennetaan riittävän suuri. Tällöin toinen puoli olisi normaaliin tapaan valioasiakkaiden käytössä myös valmennustuntien aikana.

Maneesin yhteyteen rakennettaisiin sosiaalitilat saniteettitiloineen ja keittokomeroineen, sekä lämpimät ja tilavat varusteiden säilytys- ja kuivaustilat. Huonojen säiden sattuessa kuivaustilaa ei talleilla yleensä ole tarpeeksi, joten tilantarve ja tehokas kuivausmenetelmä olisi hyvä huomioida jo rakennuksen suunnittelussa. Hevosenomistajilla on tavallisesti suuri määrä varusteita, joten tilaa olisi hyvä varata niillekin runsaasti.

Maneesirakennukseen olisi hyvä jättää varaus muuttuville tarpeille, mikäli jossakin vaiheessa ilmenisi tarvetta monimuotoiseen käyttöön – toimeksiantajan toiveiden mukaan esimerkiksi tapahtuma-areenaksi tai kokoustiloiksi. Maneesin lisäksi alueelle rakennettaisiin suuri ratsastuskenttä, jonka koko riittäisi myös korkeamman tason estekilpailuihin. Myös kenttää voitaisi vuokrata maneesin tapaan ulkopuolisille.

Alueelle suunniteltaisiin myös tilat, joissa yhteistyöeläinlääkärin olisi mahdollista tarjota ainakin perustason tutkimuksia ja majoittaa muutama tutkimukseen tai hoitoon saapuva hevonen. Näiden karsinoiden olisi hyvä sijaita erillään muusta tallista tarttuvien tautien varalta. Toiminnan mahdollisesti laajentuessa olisi hyvä pitää mielessä tilantarve leikkausoperaatioille sekä enemmän tilaa tarvitseville laitteistoille, mutta kaikkein kalliimpia laitteita ei välttämättä tarvitsisi ensivaiheessa hankkia. Hevosklinikan yhteyteen sopisi hyvin tila kuntoutuspalveluille, esimerkiksi hevoshierontaan ja fysioterapiaan sekä mahdollisesti vesikuntoutuksen vaatimat tilat.

Nämä ehdotukset eivät sulkisi pois harvemmin tarvittavia palveluja, vaan niitä on mahdollista tarjota pääasiallisten toimintojen ohessa, mikäli myöhemmin ilmenee halukkuutta laajentaa toimintaa. Näistä harvemmin tarvittavista palveluista yhdistäisin liiketoimintamalliin hevoskuljetuskaluston vuokrauksen sekä ihmisten hierontapalvelut. Nämä edellä mainitut toiminnot eivät vaadi suuria muutoksia toimitiloihin, eikä niiden järjestäminen vaadi huomiota tilojen rakennusvaiheessa. Ne voisi ottaa käyttöön sopivalla hetkellä ja sopivien yhteistyökumppaneiden löytyessä.

Harvemmin eteen tuleva tilanne olisi maneesin, kaluston, oheistilojen sekä parkkipaikkojen vuokraus kilpailuja ja hevosalan tapahtumia järjestävälle taholle, esimerkiksi ratsastusseuralle. Talliympäristössä järjestettävät tapahtumat vievät maneesin käyttömahdollisuuden vakioasiakkailta lyhytaikaisesti, mutta vaikuttavat positiivisesti siihen, että kilpailuihin voi osallistua ilman kuluttavaa kilpailumatkaa. Hyvät kilpailumahdollisuudet

voivat myös innostaa hevosharrastajia tavoitteelliseen valmentautumiseen ja olisivat myös kilpailullinen etu.

Kartanon alueella sijaitsevan tallin tai pihattotallin asiakkaat tulisivat hyötymään myös loimipesulasta sekä yhteistyöyrittäjästä, joka korjaisi loimia ja muita hevosvarusteita. Nämä lisäpalvelut helpottaisivat kiireistenkin hevosenomistajien arkea ja voisivat olla markkinointivaltteja, joilla erottua kilpailevista talliyrittäjistä. Varusteiden korjaus voisi tapahtua joko tallin yhteyteen rakentuvissa tiloissa tai yhteistyökumppanin omissa tiloissa. Loimipesula vaatisi tietyt tilat, jotta suurikokoisten koneiden ja puhtaille loimille tarkoitettujen kuivatustelineiden sijoittaminen olisi mahdollista, mutta näiden rakentaminen ei olisi suuri lisäkustannus suhteutettuna koko alueen rakentamiseen.

Alueen mahdolliset ravitsemus-, majoitus- ja liikuntapalvelut tulisivat tukemaan hevosalan palveluita ja ne muodostaisivat yhdessä toimivan kokonaisuuden. Tällöin asiakkaan päätös jonkin yksittäisen palvelun hankinnasta ei tulisi kaatumaan siihen, että joku toinen tarvittava palvelu löytyisi kauempaa.

Liiketoiminnan markkinoinnin perustaksi ehdotan laadukkaita internetsivuja, josta selviävät kunkin palvelun hinnat. Sähköinen varausjärjestelmä tukisi palveluiden selkeyttä ja ammattimaisuutta. Tähän voisi ottaa mallia ihmisten hyvinvointipalveluiden varausjärjestelmistä. Myös maneesivuoroja voisi varata ja maksaa sähköisesti. Tällainen on käytössä esimerkiksi Koulutuskeskus Salpauksen internetsivuilla verkkokaupan ja varauskalenterin kautta.

Tutkin opinnäytetyötä tehdessäni alueen hevosalan toimijoiden internetsivuja ja huomasin monilla talliyrittäjillä olevan puutteellisesti päivitetyt sivut ja lisäksi hintoja oli todella vaikea löytää soittamatta yrittäjälle. Markkinointia tukevat sosiaalisen median kanavat, esimerkiksi Facebook ja Instagram. Näissä voi tuoda esiin toiminnan laadukkuutta, esitellä harvemmin tarjottuja palveluja sekä tiedottaa reaaliaikaisesti muutoksista.

Lähteet

- Google. (n.d.) [Ajo-ohje Harvialan kartano – Turenki]. Haettu 17.11.2023 osoitteesta <http://tiny.cc/4cpevz>
- Google. (n.d.) [Ajo-ohje Harvialan kartano – Hämeenlinnan tori]. Haettu 17.11.2023 osoitteesta <http://tiny.cc/q9pevz>
- Hankeraportti. (2015) *Harvialan kartano, Janakkalan kunta*.
https://harvialankartano.files.wordpress.com/2014/04/raportti_harvialan_kartanon_kehityshanke_2015.pdf
- Hevosenomistajan opas. (2015)
https://asiakas.kotisivukone.com/files/hevoseni.julkaisee.fi/Opas_2015/hevosenomistajan_opas_netti.pdf
- Hevostietokeskus. (2023). *Tallissa pito*. Haettu 19.11.2023 osoitteesta <https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosien-pitopaikka/tallissa-pito>
- Hevostietokeskus. (2015). *Pihatossa pito*. Haettu 20.11.2023 osoitteesta <https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosien-pitopaikka/pihatossa-pito>
- Hippolis. (2023). *Hevostalous lukuina 2022*. Haettu 18.11.2023 osoitteesta <https://www.hippolis.fi/site/wp-content/uploads/Hevostalous-lukuina-2022-LOPULLINEN.pdf>
- Hippolis. (n.d.). *Hevosalan yrittäjyys*. Haettu 19.11.2023 osoitteesta <https://www.hippolis.fi/kehittamishankkeet/hevoset-ja-yhteiskunta-hanke/hevoset-ja-kunta/hevostalous-suomessa/hevosalan-yrittajyys/>
- Hämeenlinnan kaupunki. (2023) *Tilastotietoa*. Haettu 17.11.2023 osoitteesta <https://www.hameenlinna.fi/hallinto-ja-talous/tietoa-hameenlinnasta/tilastotietoa/>
- Janakkalan kunta. (n.d.) *Kylät ja taajamat, Harviala*. <https://www.janakkala.fi/kunta-ja-paatoksenteke/tietoa-janakkalasta/kylat-ja-taajamat/harviala/>
- Janakkalan kunta. (2021) *Harvialan kartanoalueen asemakaava ja asemakaavan muutos*.
https://www.janakkala.fi/wp-content/uploads/2021/06/HarvialanKartanoalue_selustus-ja-OAS_26052021.pdf
- Laki hevosten hyvinvoinnista Matkalla hevosen omistajaksi. (2012) s.10-11.
- Ruokavirasto, (2022) *Hevoseläinten pitopaikan ja pidon rekisteröinti*. Haettu 18.11.2023 osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elaintenpito-tunnistaminen-ja-rekisterointi/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/hevoselaimet/hevoselaimen-pitajan-ja-pitopaikan-rekisterointi/>
- Ruokavirasto. (2023) *Hevosten pitoa koskevia uusia vaatimuksia 1.1.2024 alkaen*. Haettu 6.12. osoitteesta <https://www.ruokavirasto.fi/elaimet/elainten-hyvinvointi/elainsuojelu->

[pitopaikoissa/harrastus--ja-lemmikkielaimet/hevoset/hevosten-pittoa-koskevia-uusia-vaatimuksia/](#)

Saastamoinen, M. (2018). *Hevosala työllistää yhtä paljon kuin Lapin matkailu*. Teoksessa S. Pussinen (toim.) Uudistuva hevostalous. HAMK Unlimited Professional 5.6.2018.

Haettu 15.11.2023 osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/biotalous-ja-luonnonvara-ala/hevosala-tyollistaa/>

Suomen hevosenomistajien keskusliitto, (n.d.) *Mitä tulee ottaa huomioon ennen kuin ostaa hevosen - valitse hyvä talli*. Haettu 19.11.2023 osoitteesta

<https://www.shkl.net/omistaminen/mita-tulee-ottaa-huomioon-ennen-kuin-ostaa-hevosen/>

Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta 588/2010.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100588>

Liite 1. Opinnäytetyön aineistohallintasuunnitelma

Opinnäytetyön aineistohallintasuunnitelma

Hämeen ammattikorkeakoulu, hevosalan liiketoiminnan koulutus,

Wahreninkatu 11 30100 Forssa

Opiskelija: Minna Svartsjö

1. Tutkimusaineiston tallennus ja säilytys

Opinnäytetyöhön kuuluu kyselyaineisto, joka tallennetaan, käsitellään ja säilytetään opinnäytetyön tekijän henkilökohtaisella tietokoneella. Opinnäytetyöni ei sisällä luottamuksellista ja arkaluontoista dataa. Työssä käytetään vain itse kerättyä aineistoa.

2. Henkilötietojen ja arkaluonteisten tietojen käsittely

Kun Webropol-kyselyä jaetaan vain nettilinkin muodossa, edes sähköpostiosoite ei välity opinnäytetyön tekijälle. Mikään kysymyksistä ei sisällä henkilötietojen keräämistä. Saatekirjeen tekstissä mainitaan, että tätä kyselyä käyttäen kerätään opinnäytetyön tutkimusaineisto, eikä aineistosta ei voi tunnistaa yksittäisiä vastaajia.

3. Opinnäytetyöaineiston omistajuus

Opiskelija omistaa oikeudet kaikkiin tämän tutkimusprojektin aineistoihin.

4. Opinnäytetyöaineiston jatkokäyttö työn valmistumisen jälkeen

Tutkimusaineistoa ei hyödynnetä uudestaan, eikä sitä luovuteta jatkokäyttöön. Opinnäytetyön tekijä säilyttää aineiston tietoturvallisesti vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymispäivästä, jotta opinnäytetyön tulokset voidaan tarvittaessa varmistaa. Tutkimusaineisto hävitetään tämän jälkeen tietoturvallisesti.

Liite 2. Opinnäytetyöhön liittyvän kyselyn saatekirje

Hyvä hevosenomistaja, hevosharrastaja tai hevosalan ammattilainen!

Olen Hämeen ammattikorkeakoulun tradenomiopiskelija ja teen opinnäytetyöni toimeksiantaja Harvialan kartanon hevospalveluiden kehittämiseksi. Opinnäytetyön ohjaaja on Vesa Tuomela Hämeen ammattikorkeakoulusta.

Kyselyn avulla on tarkoitus suorittaa aineiston keruu koskien hevosharrastajien sekä hevosalan ammattilaisten nykytilannetta Kanta-Hämeessä. Vastausten analysointi on tärkeä osa opinnäytetyötä. Vastausten avulla saadaan tietoa esimerkiksi siitä, minkälaisia hevosenomistajia, hevosharrastajia ja hevosalan ammattilaisia alueella toimii ja minkä tyyppisiä hevosalan palveluja Kanta-Hämeessä kaivataan. Tarkkaa asuinkuntaa ei kysytä, mutta toivon vastaajien asuvan Kanta-Hämeessä tai sen lähistöllä.

Opinnäytetyöhön liittyvään kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja vastaamisen voi keskeyttää missä vaiheessa tahansa ilman seuraamuksia. Aineistoa käsitellään hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti. Vastaajan henkilöllisyys ei tallennu kyselyvastauksissa eikä henkilötietoja kysytä. Vastaaminen vie 5–10 minuuttia. Kysely on auki 1.12.2023 klo 15 saakka.

Otathan ystävällisesti yhteyttä, mikäli sinulla on kysyttävää kyselyyn tai opinnäytetyöhöni liittyen.

Kyselylomake löytyy osoitteesta <https://link.webropolsurveys.com/S/9AE013E20399F2C5>

Avusta etukäteen kiittäen,

Minna Svartsjö,

minna.svartsjo@student.hamk.fi